

Пристапно и квалитетно дигитално образование за аутизам и интелектуална попреченост

Обука за едукатори - обучувачи

Заедничко разбирање на аутизмот и интелектуалната
попреченост во контекст на образованието

Содржина

00

Вовед во курсот

Запознавање

02

Инклузивно образование

Разновидност во училищата:
придобивки и предизвици

01

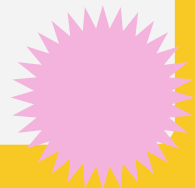
Преглед на аутизмот и интелектуалната попреченост

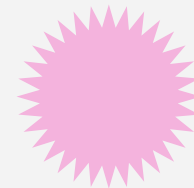
Карактеристики, предизвици и силни страни

03

Надминување на бариерите со UDL дизајн

Ангажирање, претставување, дејствување и изразување – исто така и оценување!

Очекувани резултати од учењето

До крајот на оваа сесија, треба да бидете во можност:

Учениците треба да бидат способни да стекнат заедничко разбирање за аутизмот и интелектуалната попреченост и да ги идентификуваат клучните карактеристики.

Препознајте ги и ценете ги силните страни и вештините кои вообичаено се наоѓаат кај учениците со аутизам и интелектуална попреченост

Разликувајте помеѓу силните и слабите страни кај невродивергентните поединци

Опишете ги принципите и придобивките од инклузивното образование за ученици со аутизам и интелектуална попреченост.

Применете ги принципите на UDL за да дизајнирате наставни стратегии кои ги решаваат и надминуваат бариерите за учење.

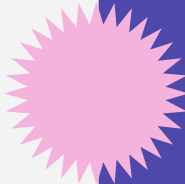

00

Вовед во курсот

Запознавање!

Мојата земја

Мојата работа

Име

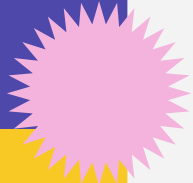
Моето хоби

Што очекувам од
моето доаѓање
овде

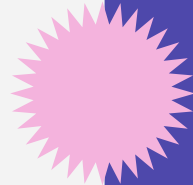

01

Преглед на аутизмот и интелектуалната попреченост

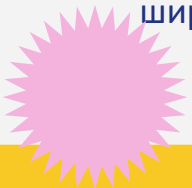
Карактеристики, предизвици и силни страни

АСН и ИП: Дефиниции

Аутистичен спектар на нарушување е состојба која влијае на тоа како личноста ги перцепира и се дружи со другите, предизвикувајќи предизвици во социјалната интеракција и комуникација. Состојбата, исто така, вклучува ограничени и повторувачки модели на однесување. Терминот „спектар“ во нарушувањето на спектарот на аутизмот се однесува на широк опсег на симптоми и сериозност.

Интелектуалната попреченост е состојба што се развива во детството. Тоа влијае на капацитетот на детето да учи и задржува нови информации и секојдневното однесување како што се социјалните вештини и хигиенските рутини. Учениците со оваа состојба доживуваат предизвици со **интелектуалното функционирање** и развивање на **адаптивни вештини** како што се социјални и животни вештини.

Области погодени од состојбата на аутистичен спектар:

Примери на однесувања што може да бидат типични за учениците со оваа состојба:

Тешкотии при започнување задачи

Тешкотии да се остане на задачата

Тешкотии со организацијата

Планирање

Следење на инструкциите во повеќе чекори

Контрола на импулси

Флексибилност

Само-следење

Работна меморија

Решавање на проблем

Клучни карактеристики:

Негување независност и самоуправување во училиницата

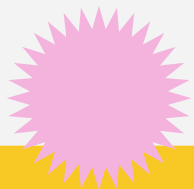
Учениците со аутизам и ИД може да се соочат со уникатни предизвици со:

- разбирање и следење на социјалните знаци
- апстрактни концепти и решавање проблеми
- генерализирање на вештините низ различни поставки
- комуникација (тешко им е да ги изразат своите потреби и желби)

Поединците со аутизам и ИП може да имаат тешкотии со извршните функции како што се:

- планирање
- организирање
- внимание
- работна меморија
- решавање на проблем саморегулација (критично за управување со секојдневните задачи и одговорности)

Овие когнитивни функции се важни за **самостојно** започнување и завршување на задачите, **донесување одлуки** и **прилагодување** на променливите ситуации.

Јаки страни и вештини кај лицата со САС

Искористување на силите и вештините

Секој ученик, без оглед на состојбата, поседува посебна низа на способности, способности и таленти

Признание

Запознајте ги

Кога се поддржуваат учениците со аутизам, **од клучно значење е да се препознаат и да се признаат нивните индивидуални силни страни**

Ова делува како **катализатор за отклучување на нивниот целосен потенцијал** во однос на ангажирање, учење и социјална интеракција

Помогнете им да напредуваат

Вклучете ги

Со ефективно искористување и инкорпорирање на силен ентузијазам и посветеност кон нивните специфични вештини и интереси, можеме да ја подобриме нивната мотивација и севкупниот успех во процесот на учење

Усвојување на перспектива заснована на засилување

- Фокусирањето на тоа како учениците ќе **бидат успешни е од огромно значење**, наместо да размислуваат за сите причини поради кои тоа нема да бидат (модел на дефицит).
- Кога воспитувачот ја дизајнира нивната наставна програма, вербата во успехот на ученикот треба да биде во првите редови со цел да се елиминираат бариерите во средината за учење и на тој начин да се отстранат многу од причините и изговорите за неуспех.

you're doing great!
I know you're trying very hard.

keep up the good work!

Разберете ги евентуалните бариери поврзани со **обработката на информациите** заедно со барањата на содржината што треба да се научи. Наставните стратегии мора да ги земат предвид бариерите како што се: **преоптоварување со информации, проблеми со обработката или расеаност поради прекумерна стимулација.**

Не само академски вештини

- Додека академските вештини се важни, **постојат и други основни вештини кои треба да се решат прво за да се поддржи нивниот севкупен развој.**
- **Негувајте ја нивната способност да „учат да учат“.** - да се
- ★ идентификуваат и да се решат нивните недостатоци, а истовремено да се користат ефективни образовни практики кои надминуваат само нивно таргетирање - да се вработат добро обучени инструктори и добро распоредена наставна програма.
- Важно: научете вештини кои им овозможуваат на учениците да стекнат дополнителни вештини без да бараат високо специјализирана настава.

Направете напори да :

Поставете јасни и
конзистентни
очекувања

Користете
визуелни
помагала

Прекинете
ги
задачите

Обезбедете позитивно
засилување и повратни
информации

Обезбедете можности
за самоуправување

Поттикнете ја
независноста

Направете напори да:

Ги поттикнете
социјалните вештини

Обезбедете
поддршка

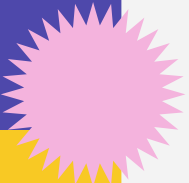
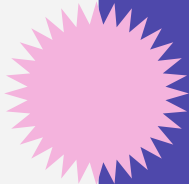
Нагласете ги силните
страни

Постојано следете и
прилагодувајте

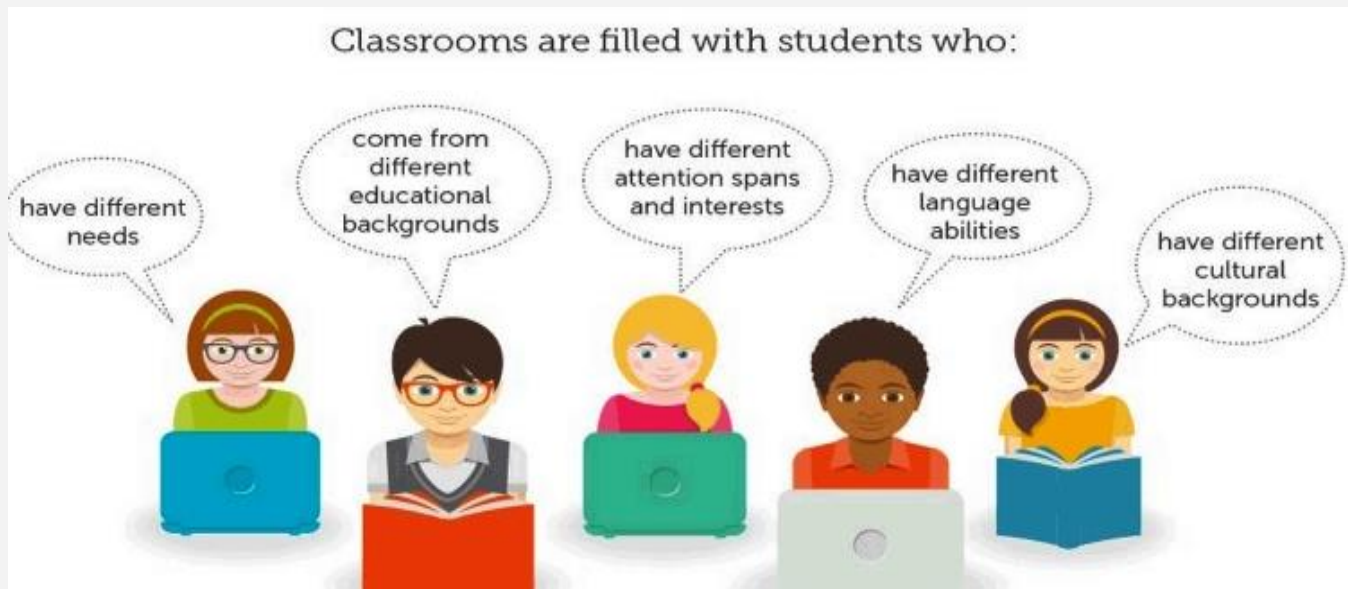
02

Невродиверзитет и инклузивно образование

Разновидност во училницата: придобивки и
предизвици

Современи (?) реалности

„Инклузијата им помага на учениците социјално да го разберат својот свет и им дава чувство на сопственост додека градат чувство за семејство или заедница.“

Реалност наспроти униформност

- „Една големина не одговара на сите“ во денешните различни училиници
- Се` поголем број ученици со широк опсег на образовни потреби кои бараат услуги во **општообразовните училиници**
- Некои општи едукатори може да се чувствуваат **несоодветно подготвени** да ги задоволат потребите на се повеќе разновидна популација на ученици
- Наставна филозофија на „Наставниците ги учат учениците, а не етикетите за попреченост“ и „**Ако детето не учи на начинот на кој ние учиме, тогаш подобро да го учиме начинот на кој детето учи**“.

„Учениците со посебни потреби ме научија дека не знам се`. Тие ме научија дека има многу различни начини на кои децата учат - не само неколку начини“.

Разновидност во училиницата

Можности и предизвици

Идејата за најмалку рестриктивна средина е релативен концепт и мора да се определи поединечно за секој ученик

Се заснова на образовните потреби на ученикот, а не на нивната попреченост.

Предизвик: балансирање на максималната интеграција со реализација на образование соодветно на уникатните потреби на ученикот со попреченост.

степенот на вклученост и учество се одредува поединечно за секој ученик.

Ниту еден аранжман не е соодветен за секое дете!

Инклузивно образование: дефиниција

- **Дали инклузијата** е практика на едукација на ученици со попреченост и други ученици со исклучоци во општообразовните училиници?
- **Инклузивното образование**, повеќе отколку само да се осврне на тоа како попреченоста на ученикот **влијае на учењето, мора да ги земе предвид различните бариери кои често го попречуваат или исклучуваат значајното и ефективно учество во училиницата.**
- Физичкото сместување на учениците во училиница за општо образование не е цел сама по себе, туку средство за **постигнување цел.**

“... колку повеќе се вклучени ученици со посебни потреби, толку повеќе се зголемува нивната самодоверба. ..Тоа е бавен процес и не е лесен, но на крајот сите имаат корист, вклучително и наставникот.”

Три широки домени со кои може да се пристапи кон инклузивно образование кога се предава на ученици со и без попреченост:

(1) **верување** дека сите ученици носат нешто од вредност во средината за учење

(2) **дизајн** кој ги вреднува разликите, а истовремено обезбедува пристап и овозможува ангажирање со доминација;

(3) **активности со** кои работат учениците и нивните заедници не само на универзално ефективни начини за пренесување и оценување на знаењето за содржината, туку и за широк опсег на когнитивни, афективни и бихејвиорални **прашања.**

“Го мерам напредокот на моите ученици со тоа што ги опремувам со ставови, вештини и алатки кои им се потребни за успех на училиште, како и за живот.”

Постојат многу начини да покажете што знаете!

Колку поцврсто се држиме до **училишниот начин** на изразување знаења и вештини, толку повеќе ученици **исклучуваме**.

Ако постои **друг начин** кој им овозможува на учениците да покажат колку повеќе знаат, не треба да бидат лишени од таа опција.

Колку повеќе **средства за изразување** развиваат учениците, толку повеќе ќе бидат разновидни во различни поставувања при различни задачи.

Училишниот начин треба да биде во секој поглед.

Уникатно и споделено

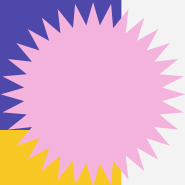
Активност: Во групи, секој тим треба да најде нешто уникатно за секоја личност и нешто што сите го делат заедничко како група - тоа може да бидат работи за вашата личност, способности, потекло, стравови, хоби, забавни факти, потреби или што било друго. Објавете ги резултатите на целиот состанок кога сите групи ќе бидат подготвени.

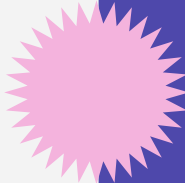

04

Надминување на барьерите со UDL дизајн

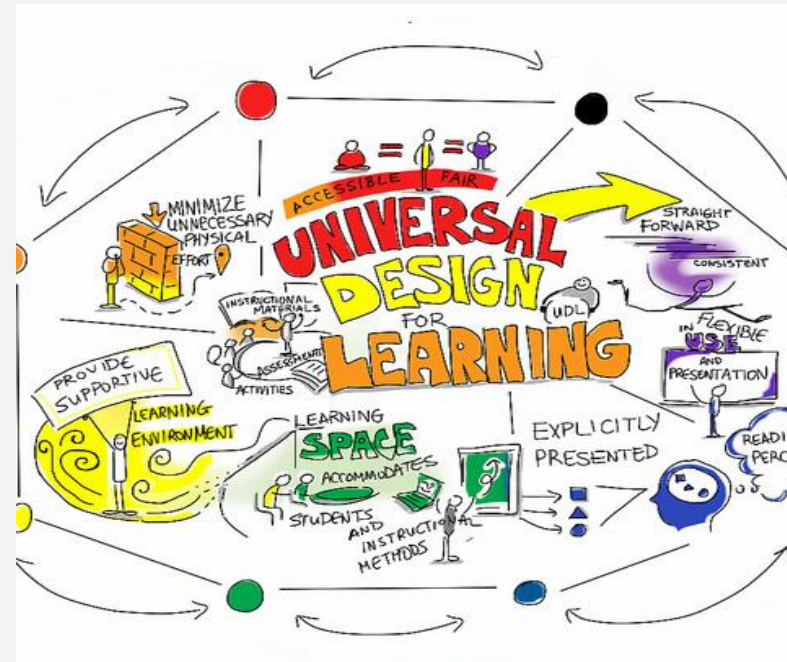

Ангажирање, претставување, акција и
Изразување – Оценување исто така!

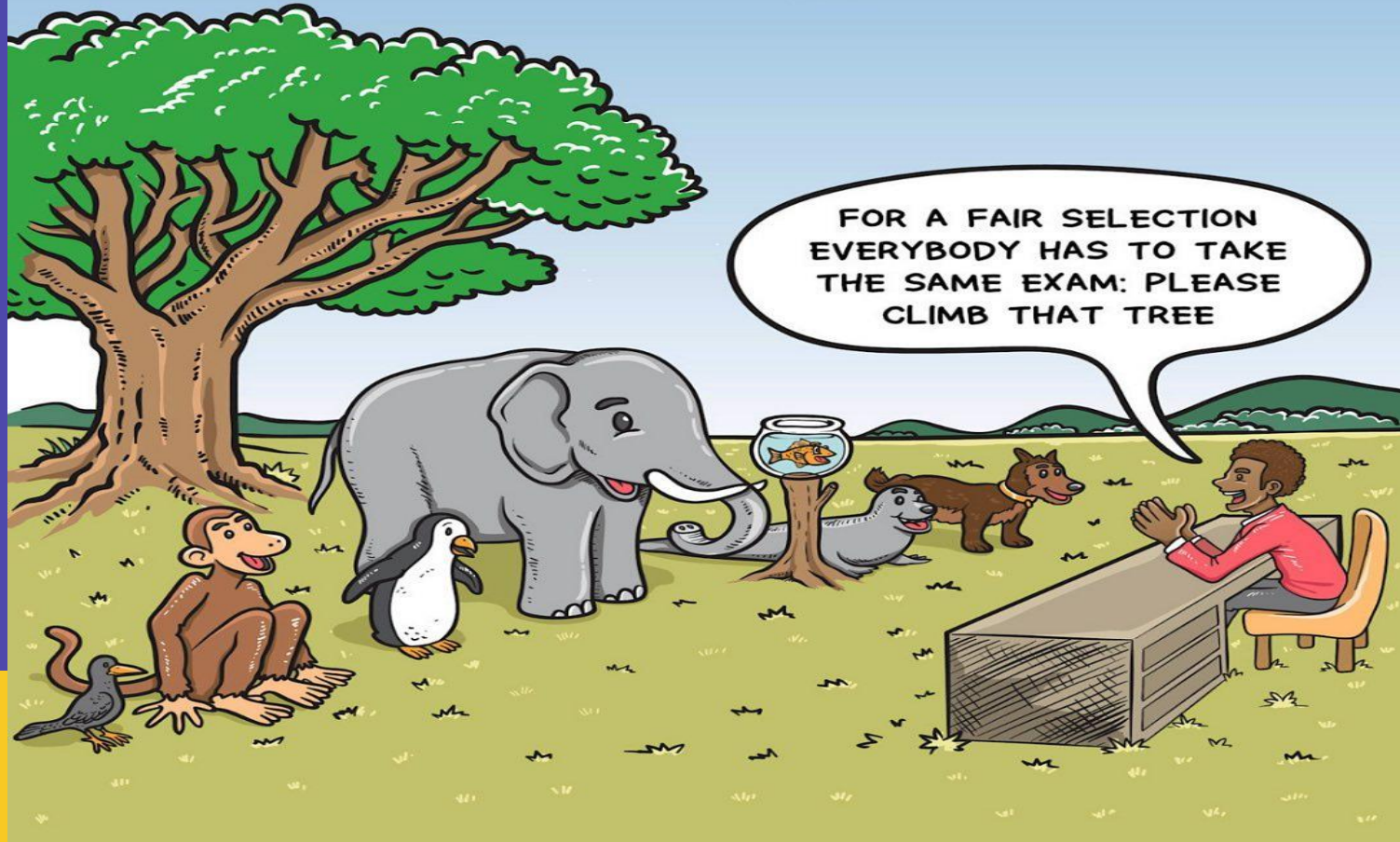

Што е UDL?

- Што значи UDL за вас?
- Рамка која ги води и поддржува наставниците во креирањето цели, обезбедување методи, материјали и проценки, земајќи ја предвид варијабилноста во способностите, потребите и преференциите на учениците.

Jeannette Roberes, M.Ed. @bearly_articulating

Начинот на секој студент е универзален

Универзалниот дизајн за учење HE E:

- Намалување на целите за учење или очекувањата за постигнувања
 - Промена на наставната програма
- Пристап со една големина одговара на сите

Универзален дизајн за учење E:

- Дополнително време со планирање
 - Поставување рамка за настава

Принципи на UDL: Обезбедете....

1. Повеќе средства за ангажирање

„Зошто“ на учење

- Опции за саморегулација
- Опции за одржување на напор и упорност
- Опции за регрутирање интерес

AFFECTIVE NETWORKS:
THE **WHY** OF LEARNING

2. Повеќекратни средства за репрезентација

„Што“ на учењето

- Опции за перцепција
- Опции за разбирање јазик, математички изрази и симболи
- Опции за разбирање

RECOGNITION NETWORKS:
THE **WHAT** OF LEARNING

3. Повеќе начини на дејствување и изразување

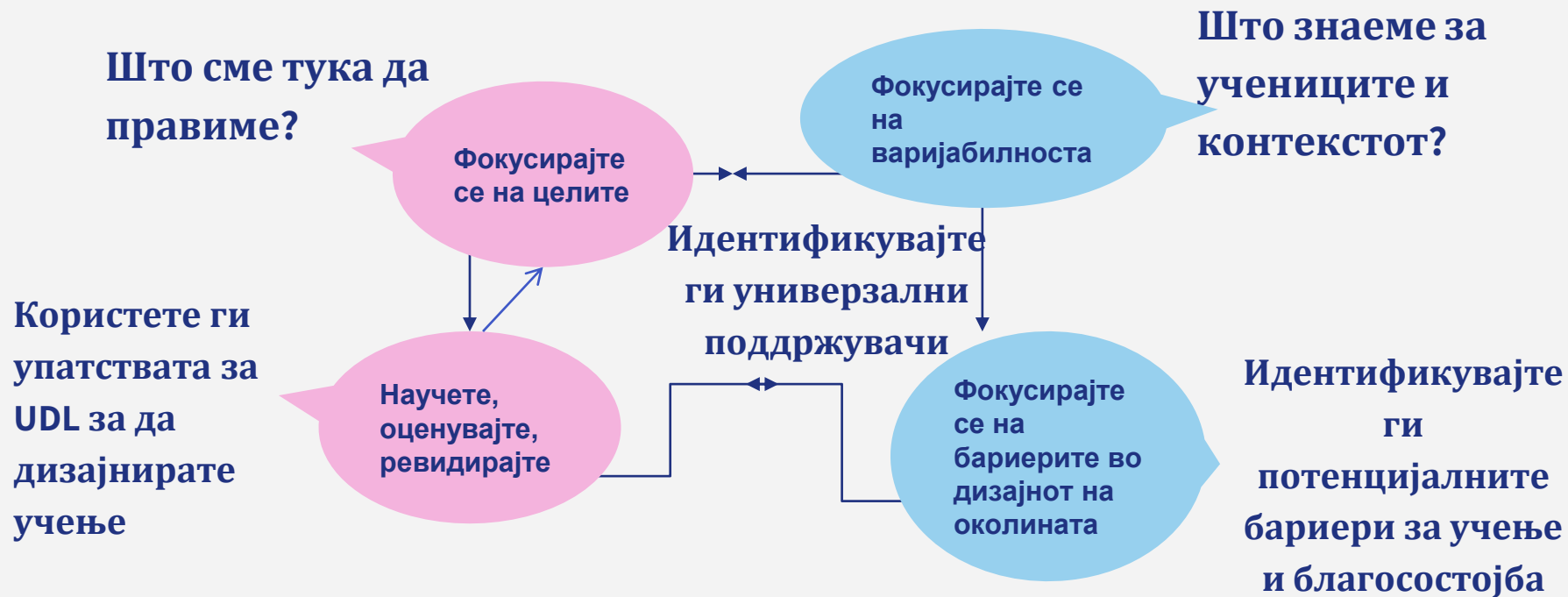
„Како“ на учење

- Опции за физичка акција
- Опции за изразување и комуникација
- Опции за извршна функција

STRATEGIC NETWORKS:
THE **HOW** OF LEARNING

UDL размислување

Стратегии за ангажирање

(некои)

Организирана училница

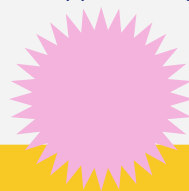
Место за сè и сè на свое место, добро организирана училница е онаа во која **наставникот и учениците можат лесно, брзо и независно** да ги добијат материјалите што им се потребни.

Мнемоници

Техники (вербални, физички или писмени) кои можат да се користат за која било предметна област, помагајќи им на учениците да се потсетат на научените фактички информации. Потсетувањето е олеснето со **поврзување со познати зборови, букви, слики или идеи**; За да бидат ефективни, мнемониците користат **повеќе сетила**, имаат емотивни врски, користат хумор или пријатни или живописни слики и содржат симболи или слики.

Уметности

Користењето на уметноста за развивање извршни функции ја прави наставната содржина привлечна - **да се бори против здодевноста и фрустрацијата** што може да доведе до неангажирање и несоодветно однесување.

Стратегии за застапеност

Визуелно

достапен текст

Пристапните материјали за читање се оние за кои **ученикот одлучува** дека е најдобар. Експериментирајте со различни фонтови во различни

големини

Континуитет на апстрактност

Нечитателите или учениците со ограничен вокабулар можат да имаат корист од визуелните слики на предметите. Тоа е начин **да се објасни на учениците од конкретни до апстрактни претстави**, да се поддржат вештините за читање и комуникација

Аудитивни книги

Тие ги зголемуваат вештините за **слушање**, ја подобруваат **правилната употреба на интерпункцијата** и ги **ангажираат** учениците во процесот на читање.

Графички организатори

Секоја **визуелна структура** или **симбол** што се користи за претставување на знаење или концепти и какви било односи меѓу нив. Тие промовираат **моделирање** и изградба на значајни **врски** со претходното учење

Распореди

(некои)

Различни начини (текст, икони, слики и Брајово писмо) за **прикажување на дневниот распоред** или агенда за секој да може да го користи и примени. Ги задоволува потребите на учениците на кои им е потребна **предвидливост** за тоа што следува и колку долго ќе трае.

Тајмери за поддршка на завршување на задачата

Управувањето со времето е вештина за извршно функционирање од повисок степен; следењето на напредокот и ограничувањата во временските способности имаат негативно влијание врз завршувањето на проектот и задачата. **Одделете ја способноста** на ученикот **да ја заврши задачата** што е при рака и нивната способност да **управува со времето**.

Стратегии за акција и изразување

(некои)

Огласни табли создадени од ученик

Учениците (поединечно, во мали групи или како цело одделение) **нека го изразат она што го знаат** за тема или концепт со **прикажување** на огласна табла. Обезбедувањето можност да ја покажат својата уникатност и креативност, воспоставува чувство на припадност во заедницата во училницата.

Поддршка за комуникација

Обезбедете дополнителна и алтернативна поддршка за комуникација (**ААС**), како и **универзална компјутерска опрема**

Кодирани задачи

Ова може да им помогне на учениците да се **фокусираат на одреден дел** од задачата или да **избегнат друг дел**, така што нивното внимание и издржливост ќе се потрошат работејќи на вештината која е при рака (**нагласи** или ставање налепници на прашања, учебници со **броеви**, папки или материјали за да се прикаже редоследот во кои да ги користат, математички проблеми со **кодот за боја** за да се истакнат различни операции, **стрелки** за инструкции итн.).

Снимки и видеа од ученик

Исто како што видеата направени од наставници можат да им помогнат на учениците да внесат информации, снимките и видеата можат да им помогнат на учениците да го изразат своето учење. Одговорите мора да бидат **целосно дадени од страна на ученикот, исто како и во писмена форма**, и тие мора да ги содржат истите детали и изразување на знаења и вештини.

Како би изгледал
универзалниот дизајн
за учење ...

Повеќе начини за оценување

(некои)

Начините на кои наставниците ги оценуваат учениците мора да се **разликуваат** заедно со начините на кои учениците се вклучени во учењето, материјалите се претставени и учениците го претставуваат она што го знаат...

Адаптирани тестови

- Важно е да се прилагоди тестот за нивните **потреби**.
- Размислете за **бариерите** за да **добие** пристап до прашањата и упатствата за тестот или да одговорите
- Имајте **точна евалуација** на разбирањето на содржината од страна на ученикот.

ИЗБОР!

- Изборот на ученик е **суштински** за инклузивниот UDL
- Размислете во однос на **менијата за домашни задачи**, низа опции од кои можете да изберете (табла со штикли, мени во ресторан, листа за проверка на опции со различни вредности на точките итн.)
- Исполнете ја целта и **заедничкиот сет** на критериуми утврдени за сите избори

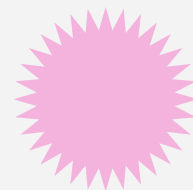
Решавање на проблеми од реалниот свет

- Автентичното и значајно оценување → ги оценува **вештините** што се **користат** за да се направи разлика во училиштето или заедницата.
- Фрустрацијата од **ситуацијата** → ја претвора во можност за **решавање** на проблемот (на пр. избор на активности за одмор, работа на предлог буџет, планирање за собирање средства за семејство итн.).
- Учениците **вклучени во текот на процесот**, од идентификување на проблемот до чекорите преземени за негово решавање.

Профили на способности

Профилот на способност е **претставување на вештини** кои ученикот ги постигнал (може да биде писмен опис, фотографија, видео или примерок од работа). Идејата е да се **фокусираме на она што ученикот може да го направи и да покаже колку далеку стигнал ученикот**, а не колку далеку треба да оди ученикот.

Чекори за планирање на UDL

- Разбирање на евентуалните бариери

- барања на **содржината** што треба да се научи - изберете **критични** карактеристики од дополнителните

нудење
повеќе
опции

Не е интересно/релевантно?
Недостаток на упорност или вештини за справување?
Други?

Што ќе им треба на учениците за да напредуваат на следното ниво - да се постигне усогласување помеѓу она што ученикот го знае и она што се очекува да го знае

Learners choose what works for them in **Engagement, Representation, Action & Expression**
Учениците избираат што им одговара во **ангажирање, претставување, акција и изразување**

1

Ангажман

Користете ги
уметностите: Користете
реквизити/различни
гласови за различни
ликови при читањето,
пуштете песна на
почетокот,
прикажувајте
привлечни фотографии
итн.

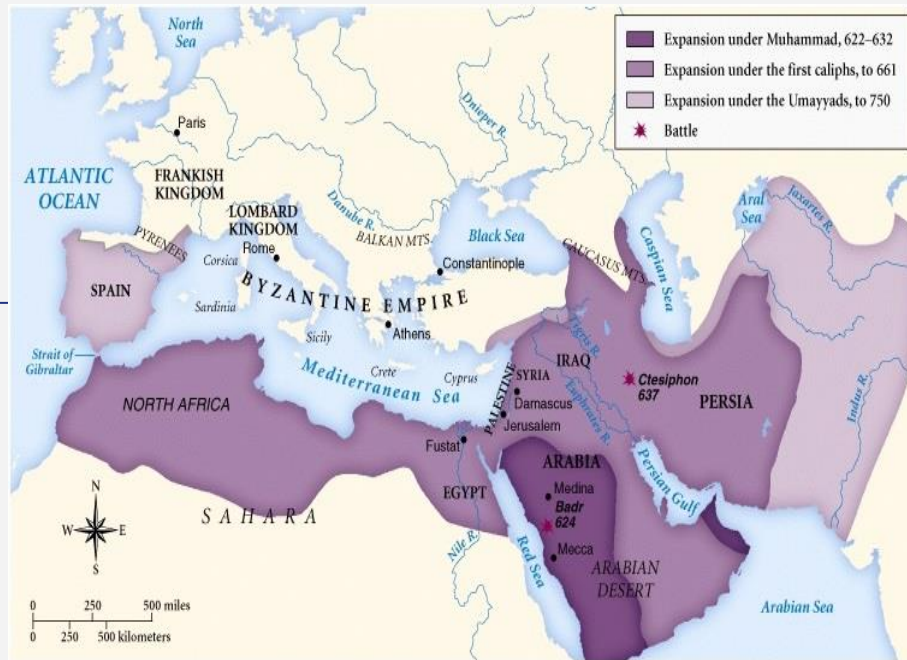
1

Ангажман

2

Репрезентација

Вокабуларот, бројките и симболите треба да се спојат со алтернативни претстави на нивното значење - фотографии, илустрации, графикони, графикони или физички модели. Пр. Користете фрагменти од студија за да го зајакнете учењето

3

Акција и изразување

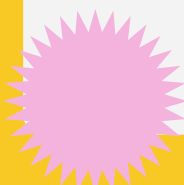

- Дајте им **можност** на учениците да компонираат со **различни медиуми** кога ги завршуваат задачите
- Направете **скелиња** во секоја задача и дајте **повратни информации**
- Започнете со **цел и образложение** и дајте примери за работа, скелиња и списоци за проверка за секоја задача
- Дајте им на учениците многу **совети** како да останат организирани и да ги направат достапните потребни ресурси
- **Некои ученици не знаат како сами да ги организираат работите.** пр. Обезбедете шаблони за писмена работа и шаблони за приказни: листови со кутии и празни места со говорни меурчиња за придонеси во науката (Авицена)

„Повеќето наставници го трошат своето време поставувајќи прашања кои имаат за цел да го откријат она што ученикот не го знае, додека вистинската уметност на испрашувањето е да откриете што ученикот знае или е способен да знае.“

—Алберт Ајнштајн

Ви благодариме за вниманието!

Дали имате некои прашања?

Прочитајте повеќе за ISEC-ADE проектот на
isec-ade.eu

Accessible digital education for learners with autism and intellectual disabilities: Innovating solutions and enhancing educators' competences

ISEC-ADE - Erasmus+ Project 2021-1-CY01-KA220-SCH-000027701

This work is licensed under the Creative Commons Attribution NonCommercial-No Derivatives 4.0 International License. To view a copy of this licence, visit <http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/4.0/>

Funded by the European Union. Views and opinions expressed are however those of the author(s) only and do not necessarily reflect those of the European Union or the European Education and Culture Executive Agency (EACEA). Neither the European Union nor EACEA can be held responsible for them.

